

De Stedumer

Januari 2021

Fokko Smit Stedumer van het jaar 2020

(foto: Stedum.com)

Het heeft even op zich laten wachten, maar wij houden u niet langer in spanning. Met een ruime meerderheid van de stemmen (32,6%) is Fokko Smit verkozen tot Stedumer van het Jaar 2020! Van harte gefeliciteerd! Fokko werd genomineerd vanwege zijn inzet voor het dorp en zijn bereidheid om zich altijd beschikbaar te stellen voor activiteiten die het dorp betreft. Zo is Fokko actief bij Snel naar de Bel, de intocht van Sinterklaas (Sinterklaas journaal) en is hij voorzitter van de vereniging Dorpsbelangen.

Een blij verraste Fokko nam de oorkonde, taart en de bos bloemen in ontvangst; hij had het niet verwacht.

Ronald Willems, Luit Keller, Wim Zijlema
Stedum.com

Het gezicht van Stedum

De foto op de omslag vertoont iedere maand het gezicht van een of meerdere Stedumer(s). De foto hoort bij de rubriek 400 woorden waarin Math M. Willems op zoek gaat naar de passie van dorpsgenoten. Deze keer Lies Oldenhof (foto: Carola Kruidhof). De rubriek 400 woorden vindt u op pagina 10.

Nieuws van de Oranjevereniging

Wij wensen alle dorpsbewoners een heel gelukkig en gezond 2021 toe. Achter ons ligt een bewogen jaar. Een jaar waarin vanwege het Covid19-virus veel dingen die gewoon waren niet meer konden. De gehele afgelasting van Koningsdag en de grote Optocht. De optocht die zeker ook dit jaar niet gehouden zal gaan worden. Een optocht die misschien zal moeten worden verschoven naar 2025.

De landelijke Koningsdag 27 april 2021 zal worden gehouden in Eindhoven. Of het allemaal ook daadwerkelijk doorgaat hangt van veel factoren af. Het is niet duidelijk wanneer het vaccinatieprogramma is afgerond en wanneer alle beperkingen voor samenkomsten worden opgeheven. We zullen de besluiten rondom de activiteiten zo goed mogelijk afwegen.

De Oranjevereniging Stedum organiseert dit jaar net als vorig jaar zo mogelijk in elk geval de plechtigheid behorend bij de dodenherdenking op 4 mei. Hoe deze eruit zal zien hangt af van de situatie rondom het virus en de geldende beperkingen op dat moment.

Tevens willen wij de leden vragen om, indien u het automatische-incasso-formulier nog niet hebt ingeleverd, dit zo spoedig te deponeren in de brievenbus bij Hoofdstraat 18 of Weersterweg 3. Indien u de contributie 2020 van 8 euro nog niet hebt betaald, dit graag overmaken op rekening NL97 RABO 0306 3058 79 t.n.v. Oranjevereniging Stedum.

Tijdens de jaarvergadering in november zullen er drie leden uitstappen. Het bestuur van de Oranjevereniging zoekt nu op deze onpersoonlijke manier drie nieuwe bestuursleden. Mocht u de Oranjevereniging een wam hart toe dragen meldt u aan bij sytatimmerwoortman@hotmail.com of bij jb.nienhuis@ziggo.nl. Je zult dan in het najaar tijdens de ledenvergadering in het bestuur worden gekozen. Mochten er veranderingen komen die van belang zijn voor de Oranjevereniging, dan proberen wij u zo spoedig mogelijk hiervan op de hoogte te stellen via De Stedumer.

Coby Nienhuis
bestuur Oranjevereniging

(foto: Arend Koenes)

In de Kijker

In deze rubriek worden nieuwe of minder bekende bewoners uit het dorp voorgesteld. Deze keer Ivonne van den Berg, Vlaspad 17.

Sinds wanneer woon je in Stedum?

“Sinds mei 2020.”

Waar ben je geboren en/of heb je je jeugd doorgebracht?

Ivonne: “Ik ben geboren in Hoogeveen en heb er ook mijn jeugd doorgebracht.”

Wat doe je in het dagelijks leven?

Ivonne: “Ik ben tandartsassistente.”

Wat zijn je favoriete bezigheden?

Ivonne: “Mijn hobby’s zijn klussen en langeafstandswandelingen maken.”

Wat staat er bovenaan je wensenlijst?

Ivonne: “De Portugese route naar Santiago de Compostella lopen.”

Wat is het hoogtepunt uit je leven?

“Mijn hoogtepunt is dat ik dit huis in Stedum gekocht heb.”

Wat waren je eerste indrukken van het dorp?

“Het luiden van kerkklokken vind ik bijzonder.”

Noem iets voor de ideeënbus van Stedum.

“Ik zou het wel leuk vinden als er een eetplukpad komt. Dat is een pad waarlangs onder andere braamstruiken, appelbomen, perenbomen en walnotenbomen geplant worden, waarvan je de vruchten kunt plukken en eten.”

Wat is je antwoord op de vraag van de vorige bewoners: “Wat is je favoriete wintergerecht?”

Ivonne: “Ik vind boerenkool erg lekker.”

Welke vraag wil je de volgende nieuwe bewoner(s) stellen?

“Wat voor vereniging zou je in Stedum willen oprichten?”

Afie Nienhuis

Vereniging in Beeld: De Activiteitencommissie

In de decembereditie van De Stedumer heeft u al kunnen lezen over de terugblik van het eerste jaar van de nieuwe Activiteitencommissie. Ik vind dat ondanks de coronamaatregelen deze Activiteitencommissie nog veel leuke activiteiten voor het dorp heeft georganiseerd. Reden genoeg om eens nader te onderzoeken wie er schuil gaan achter deze nieuwe Activiteitencommissie; wat zijn hun drijfveren en hoe hebben zij zelf het eerste jaar ervaren.

(foto: Online interviewen van de Activiteitencommissie via Teams)

Tijd voor een online interview met Ingrid Kort, Selma van den Berg, Bert-Jan Zijlema en ??? het nieuwste lid van de Activiteitencommissie: Marjan Schaap. De commissieleden zijn geboren en getogen Stedumers, behalve Bert-Jan. Hij is pas vanaf de 3^e week ná zijn geboorte in Stedum komen wonen. Met het dorpsgevoel en de liefde voor Stedum zit het bij alle commissieleden dus wel goed.

Nadat de vorige leden van de activiteitencommissie aangegeven hadden ermee te willen stoppen, werd Ingrid Kort gevraagd. Het leek Ingrid al jaren leuk om dingen voor het dorp te organiseren en al snel vroeg ze Selma en Bert-Jan, collega's van de ZW-P groep (u weet wel die ZW-P groep die jaarlijks, eind november, vrolijk gekleurd en met zwarte gezichten achter een man met een wit paard door de Stedumer straten dansen en turnen) zich bij haar aan te sluiten en dat wilden ze (uiteindelijk) wel.

De Activiteitencommissie is onderdeel van Dorpsbelangen Stedum. Zij zijn op activiteitsgebied het gezicht van Dorpsbelangen. Vaste taken van de commissie is het organiseren van de (wandel) Avond4daagse, de Sinterklaasintocht en het Oud- en Nieuwfeest. Maar deze enthousiaste groep wil veel meer organiseren. "Wat we graag in Stedum willen, organiseren we ook! Vaak zien we een activiteit (bijvoorbeeld op facebook of in een ander dorp) en dan denken we: dat willen we in Stedum ook. Of we krijgen een tip van een inwoner van Stedum en dan gaan we hiermee aan de slag. En soms zitten we gewoon te brainstormen." Het eerste jaar heeft de commissie vele ideeën op papier gezet en hebben zij veel lol beleefd tijdens het bedenken ervan.

Het organiseren van activiteiten in coronatijd vraagt wel veel. Zowel in creativiteit, wat kun je WEL doen, rekening houdend met de maatregelen, of hoe kun je de activiteit dusdanig aanpassen dat het wel kan. Regelzaken kosten nu ook meer tijd, zoals de tocht door Stedum van Sinterklaas. Er moest een aanvraag bij gemeente gedaan worden en deze heeft overleg gehad met de Veiligheidsregio of de tocht wel door kon gaan. Ideeën die door corona niet door konden gaan, blijven natuurlijk op de plank liggen om op later tijdstip uit te voeren. Deze plank is al aardig vol, maar er kan nog veel meer bij, zeggen de commissieleden lachend.

Bij deze dan ook een oproep:

Heeft u tips of ideeën voor activiteiten in Stedum, dan kun u deze mailen naar: activiteitenstedum@gmail.com. Even de commissieleden op straat aanspreken kan natuurlijk ook altijd.

Inmiddels ben ik nieuwsgierig geworden naar de komende activiteit, want dat deze groep staat te popelen is wel duidelijk. Helaas antwoorden de leden: “Over lopende zaken kunnen we nog geen uitspraken doen! We kunnen wel al verklappen dat het thema LOVE héél belangrijk zal zijn.”

Zal er elders in deze editie van De Stedumer meer te lezen zijn?

Nicole Hoofs

Stedum is weer een stukje groener geworden

Op de valreep van het nieuwe jaar is scoutingvereniging de Struners helemaal geslaagd in haar missie. Vanuit het bestuur van stichting Moarstee hadden zij de realisatie van een nieuwe schuur met kantine en verblijfsruimte op zich genomen. Samen met medegebruiker ijsvereniging Stedum is het meer dan 60 jaar oude noodlokaal opgeruimd. Op 30 december is gestart met het aanplanten van het netjes opgeruimde terrein en het dichten van het gat in de boomsingel langs de ijsbaan.

Landschapsbeheer heeft hiervoor een heel mooi plan gemaakt, tevens het slotstuk van het project vergroening haventerrein Stedum. In het plantplan is rekening gehouden met de

scoutingvereniging als belangrijke gebruiker van het terrein. Om de scouts natuur te laten beleven is er gekozen voor bloeiende en vruchtdragende beplanting, zoals walnoot, meidoorn en rode bes. Niet alles kon al definitief in de grond worden gezet, omdat het zo nat was, maar de walnoot staat er in ieder geval al fier bij. Om coronaproef te kunnen planten was de aanwezigheid van twee scouts essentieel. Van de schaduw kan het komende jaar al geprofiteerd worden, de noten laten nog even op zich wachten.

Lies Oldenhof

Scoutingvereniging de Struners

BS De Klaver in coronatijd

Nadat we allemaal weer goed en wel gewend waren aan het gewone schoolritme moesten de kinderen noodgedwongen weer thuis blijven. Wij zijn als school verplicht om voor noodopvang te zorgen. Hoe ziet een werkdag er dan nu uit?

Alle kinderen van groep 3 t/m 8 volgen elke ochtend op vaste tijdstippen taal-, spelling- en rekenlessen via de computer. Iedereen heeft de benodigde boeken en werkboeken mee naar huis genomen (tegen de tijd dat er nieuwe werkboeken moeten komen, organiseren we per groep een ophaalmoment op school). De leerkracht geeft instructies, de kinderen luisteren en kunnen vragen stellen. Eigenlijk net zoals op school, maar nu vanachter een laptop of tablet. Groep 7 en 8 kan ook nog inloggen op een speciale website, waarop ze precies kunnen zien wat voor werk ze moeten doen.

Na de online lessen zijn de leerkrachten nog bereikbaar voor extra vragen en/of uitleg individueel of in kleine groepjes. Kinderen die gebruik maken van de noodopvang volgen op school dezelfde lessen ook via de computer. De kinderen van groep 1 en 2 kunnen speciale instructiefilmpjes bekijken waarmee ze vervolgens thuis aan de slag kunnen. Bijvoorbeeld thema winter, hoe maak je van vouwblaadjes een sneeuwpop? De leerkracht krijgt van veel kinderen/ouders leuke foto's en soms filmpjes van de gemaakte werkstukken.

Op school zijn er altijd minstens twee mensen aanwezig voor de begeleiding. Hiervoor worden ook stagiaires en bijvoorbeeld onze gymmeester ingezet. Het is een gepuzzel, maar tot nu toe is dit nog steeds gelukt.

Gelukkig hebben we fantastische ouders! Iedereen doet zijn uiterste best om ervoor te zorgen dat de kinderen de lessen volgen en hun huiswerk maken. En dit zal niet bij iedereen even makkelijk gaan. We zitten met zijn allen in hetzelfde schuitje en komen er samen ook weer uit! Lukt het thuis even niet, zorgen we in goed overleg voor een oplossing.

Voor de middaguren verzorgen wij via school geen programma meer. Wel zijn er allerlei initiatieven van bijvoorbeeld Huis van de sport en IVAK met speciale programma's voor de kinderen. Na een intensieve ochtend achter de computer is het ook fijn om even stoom af te blazen. Lekker buiten spelen, sporten, de speeltuin en wie weet misschien deze winter nog wel schaatsen?

Met vriendelijke groet,

Martin Pik

Directeur BS De Klaver

(foto: Carola Kruidhof)

400 woorden

Een verhouding met haar fietsen

Fietsen? Lies, met een vers lintje (Orde van Oranje-Nassau) voor het raadswerk, demarreert onmiddellijk ... “Ik heb een verhouding met mijn fietsen. Ik zie mijn twee gestolen fietsen nog voor me,” lacht ze.

Lies Oldenhof (geb.1959) brengt haar toen vijftien jaar oude zoon Anne met snelfietsen in aanraking. Ze rijdt met hem de Noorderrondrit in vijf uur tijd (30 km per uur). Later fietst hij bij de Nieuwelingen en wordt hij vijfde bij het Nederlandse kampioenschap tijdrijden. Door Anne ben ik het wielrennen gaan ontdekken. Ik deed met Anne mee aan de Stedumer wielrentoer en was verkocht. Bij Oet Steem ben ik de enige vrouw. Veel mooie tochten gemaakt: ook de Alpe d’Huez, de Mont Ventoux en de Stelvio beklommen. Door Corona verviel een fietstocht in de Vogezen.

Lies woont met Fokke aan de Weersterweg. Twee uitwonende volwassen kinderen: Janneke en Anne. Lies leidt voor de Hanzehogeschool een innovatie werkplaats met studenten in Appingedam. Ze deed in Stedum, intens gedreven, veel vrijwilligerswerk, was raadslid, is voorzitter van de scouting.

“Toen ik vijf werd kreeg ik via mijn oudste broer mijn eerste fiets, een Rutsch, glimmend donkerrood met zwarte banden. Met mijn vader, hij fietste op zijn eenennegentigste nog, reed ik op die Rutsch vanuit Heerenveen - waar ik opgroeide - naar Sondel, Gaasterland.” Mijn tweede fiets is een groene Union en als ik twaalf word, krijg ik als oudste meisje een nieuwe donkergroene Triumph. Op die fiets naar school, van Heerenveen naar Bolsward. Fokke Fokkema, die ik dan leer kennen, fietst me steeds vaker smoorverliefd tegemoet. We ontmoeten elkaar in Sint Nicolaasga.”

Als Lies fysiotherapie in Groningen studeert, woont ze met Fokke tien hoog in Lewenborg. Ze rijdt regelmatig op een oude omafiets naar een vriendin in Oosteinde en leert zo de Ommelanden kennen. Fokke monteert met onderdelen uit Duitsland een maatwerk Gitane recreatie racefiets. Door werk in Loppersum en omgeving arriveert hun eerste BMW (type 316). Nummer één van tot nu toe vijf. In 1983 verhuizen ze naar Stedum en ze koopt een Batavus jubileumfiets (later gestolen). Van 1986 - 2003 rijdt ze auto omdat ze in Veendam in de automatisering werkt, eerst bij Vettis, later in hun eigen ict-bedrijf Perivert.

“Vanaf 2003 werk ik op de Hanzehogeschool en fiets daarheen op een tweedehands paarse Koga Myata. Een woonwerkfiets met zeven versnellingen. Ik heb inmiddels een Stevens (een tweede ...), de Duitse hybride kwaliteitsfiets. Mét een Scott regenbroek en Craft regenjas.

En in de Lies zo kenmerkende fietstassen de representatieve “werkkleding”. Lies op haar fiets met de fietstassen waar desnoods tien kilo aardappelen in passen.!

Math M. Willems

Nieuws van de Stedumer Energie Coöperatie

Bij het begin van het nieuwe jaar willen we jullie graag informeren over de laatste stand van zaken en ontwikkelingen voor 2021.

Scoutingschuur en dak de Klaver

De zoektocht naar geschikte daken liep tot hier niet van een leien dak. Gelukkig zijn er vooruitzichten op realisatie van ons eigen zonnedak of zonnedaken!

Met de scouting is er een principeakkoord voor plaatsing van 48 PV- panelen waarop je binnenkort kan intekenen. Over het dak van de nieuwe school zijn we nog in gesprek met de Gemeente. De school zelf is enthousiast. De leden en geïnteresseerden van de Stedum Energie Coöperatie (StEC) krijgen binnenkort een nieuwsbrief met een voorlopige aanbieding. Voorlopig omdat de spelregels voor postcoderoos projecten (salderen op afstand) per 1 april veranderen. De grote lijnen zijn al bekend maar we kunnen nog geen definitieve afspraken maken.

Dus nu kan er even niets worden gestart, maar we zijn er (weer eens) bijna! Wat iedereen kan doen is overstappen naar Energie van Ons. Misschien een leuk goed voornemen voor 2021!

Als je stroom afneemt bij "Energie van Ons" (een 10 van de Consumentengids als groenste leverancier), en je geeft de StEC als coöperatie op, dan krijgt onze coöperatie 5 euro per maand per klant. Dat geld moet besteed worden aan dorpsinitiatieven.

Lees meer op: <https://energie.vanons.org/cooperaties/stedum/>

Energieke plannen: Middelstum, Stedum en gemeentelijke plannen voor alternatieve energie

Wat vooraf ging

De gemeente Eemsdelta heeft een Energievisie gemaakt in het kader van de omschakeling van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. In die visie is plaats voor drie zonneparken van circa 10 ha groot, met minstens 50% lokaal eigendom. Iedereen kon tot 18 januari 2021 een plan indienen voor een dergelijk zonnepark, binnen de door de gemeente vastgestelde gebieden.

Ons initiatief voor een zonnepark

Middelstroom en de Stedumer Energiecoöperatie (StEC) maken een verkenning voor het zonnepark in het wierdenlandschap, waarvoor zij samenwerken met BronnenVanOns. We willen de opbrengst 100% ten goede laten komen aan onze eigen dorpen en gebied, zelf kunnen bepalen waar en hoe een zonnepark opgericht wordt en niet afhankelijk worden van commerciële partijen die in ons gebied een zonnepark gaan starten en (een groot deel van) de opbrengst doorsluizen naar hun aandeelhouders.

Informatieverstrekking

We hebben onze leden en geïnteresseerden over de verkenning voor een zonnepark met 100% lokaal eigendom geïnformeerd per mail en uitgenodigd voor een informatiebijeenkomst met ZOOM.

Besluit van de besturen van Middelstroom en StEC.

Zowel in de ledenvergadering als in de digitale bijeenkomst is een voorstel gedaan om van deze gelegenheid gebruik te maken de gemeente te bewegen eerst zonnepanelen op daken te ondersteunen en pas als dat echt niet lukt, voor een zonnepark te gaan.

Eerst zon op dak en dan pas zon op grond.

In Middelstum is datzelfde proces doorlopen.

Beide besturen hebben besloten om een plan voor een verkenning van een zonnepark in te dienen. In de aanbiedingsbrief van het plan komt een passage over onze voorkeur voor zon op dak. Ook versturen we een aparte brief naar het College van B&W van Eemsdelta, waarin we daadwerkelijke steun vragen bij het realiseren van – grootschaliger- projecten van zon op dak. In de afgelopen jaren bleek het voor veel energiecoöperaties lastig om gemeenschappelijke daken vol te krijgen.

Locatie

Wat betreft de locatie hebben beide besturen een voorlopige overeenkomst getekend met de familie Thybaut, die een stuk land beschikbaar wil stellen. De grond is gelegen buiten het dorp Westerwijtwerd, aan het eind van de Palenweg, over het spoor en dan langs de Wijtwerdermaar naar de N46 (53°19'06.9"N 6°39'20.0"E). Hierbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met de landschappelijke inpassing en getracht zo ver mogelijk van populaire fiets- en wandelroutes te blijven.

Hoe gaat het verder

Na 18 januari zal er binnen de gemeente Eemsdelta een besluit worden genomen over de ingediende voorverkenningen. Dat besluit wordt uiterlijk 1 april aan de betreffende partijen meegedeeld. Zowel Middelstroom als Stedum zal dan, bij een positief besluit van de gemeente voor ons plan, toestemming vragen aan hun leden. Ook worden er inspraakmomenten gerealiseerd voor omwonenden en inwoners.

De visiestukken met achtergrondinformatie kan je aanvragen bij StEC: duurzaamstedum@gmail.com of Middelstroom: info@middelstroom.nl

Elektrisch deelfervoer DeelSlee

De StEC heeft meegeholpen om de coöperatie DeelSlee voor elektrisch deelfervoer vorm te geven. StEC is net als dorpsbelangen Stedum lid van DeelSlee.

Door de (beperkte) lockdown was het lastig om veel promotie evenementen rond dit project te organiseren maar afgezien van wat aanloopproblemen loopt het project goed en wordt er al goed gebruik gemaakt van het systeem. Aanmelden en meer informatie kan via www.deelslee.nl.

We zijn op zoek naar bestuursleden.

Omdat de projecten steeds groter en belangrijker worden en twee van onze bestuursleden verhuisd zijn zoeken we aanvulling van ons bestuur.

Als je interesse hebt of meer informatie wil over de inhoud stuur dan een mail naar duurzaamstedum@gmail.com of bel Dirk Van Impe: 06 29 55 02 35.

Dirk Van Impe – Fransje van Weerden
Stedumer Energie Coöperatie

Oproep van de Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum

Mede dankzij de succesvolle donateursactie van het najaar van 2019 heeft Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum inmiddels ruim 170 donateurs uit Stedum en (verre) omstreken verworven. Zij leveren hun bijdrage aan het in stand houden en onderhouden van de Bartholomeüskerk.

Voor het boekjaar 2020 heeft een aantal van u de toegezegde bijdrage echter nog niet voldaan. Graag zien wij uw bijdrage alsnog tegemoet, opdat onze eeuwenoude kerk ook voor de toekomst behouden kan blijven.

Alvast bedankt voor het overmaken van uw donatie!

Ype Jan Nienhuis
Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum

Stichting Werkgroep Albanië

Het laatste kwartaal van 2020 hebben wij verschillende acties gehouden om geld in te zamelen voor een huisje voor de familie Koka. In De Stedumer van november heeft u kunnen lezen en zien in welke slechte staat het oude huisje was.

In Albanië hebben wij veel contact met Sajmir. Hij en zijn vrouw Carla hebben een opvangcentrum voor gehandicapte kinderen van arme gezinnen. Sommige kinderen worden van huis opgehaald en zijn soms dusdanig vervuild dat ze eerst een lekkere douche krijgen en een goede maaltijd. Verder worden ze beziggehouden met therapie en wordt er gebeden/gezongen en geknutseld. Doordat Sajmir veel in contact komt met arme gezinnen, ziet hij ook wie het erg moeilijk hebben. Zo ook de familie Koka. Ze hebben een gehandicapte zoon, en leven in een tent omdat hun huis verwoest is. Daarom heeft Sajmir ons gevraagd of wij iets kunnen betekenen voor deze familie. We hebben drie acties gehouden en wat een succes! We hebben erg veel positieve reacties van u gehad waardoor wij nog enthousiaster werden. GEWELDIG zoals erop gereageerd is! Mede dank zij uw steun hebben we het bedrag van ruim € 6.000,- binnen gekregen. Heel veel dank hiervoor!

1

Inmiddels is men begonnen met het bouwen van het huisje. We krijgen regelmatig foto's toegestuurd. Die willen we graag aan u laten zien.

1. Fundering graven is handwerk

2. Metselen van de wanden

2

3. Het dak zit erop!

3

Tip: de appeltaarten van onze (schoon)moeder zijn nog steeds te koop en zo steunt u onze stichting ook nog!

Vriendelijke groet namens het bestuur,

Carola en Grietha Kruidhof

Email: info@stichtingwerkgroepalbanie.nl

Website: www.stichtingwerkgroepalbanie.nl

Bank: NL04 INGB 002 0239 50, ANBI goedgekeurd.

Nieuws van de Activiteiten Commissie

Wij kunnen u mededelen dat we een vervanger hebben gevonden voor Petra Kock. Marjan Schaap gaat ons team versterken. Ze heeft de eerste vergadering al bijgewoond. We wensen haar veel plezier en succes met haar werkzaamheden in de commissie.

Dan het volgende, we hebben een leuke activiteit bedacht voor jong en oud in bezit zijnde van een computer. Op 13 februari organiseren wij een Online Bingo. Om 15.30 uur kinderbingo en om 20.00 uur Love Bingo. We gaan gebruik maken van het programma Teams. U kunt dit programma gratis downloaden via de website microsoft.com.

Aanmelden kan door een mail te sturen naar activiteitenstedum@gmail.com. Meld hierin je naam, mailadres en het adres waar je deze avond bent. De prijzen worden nl. direct gebracht mocht je winnen. Opgave kan tot 10 februari. Zonder opgave kun je niet deelnemen. De bingokaarten worden afgeleverd op het adres wat je aan ons doorgeeft. Betalen kan via Tikkie, geef dan je 06-nummer door, anders contant betalen tot 10 februari bij Ingrid Kort, Borgweg 6.

Extra prijs voor de persoon die het leukst verkleed is in het thema Love! Ook voor de kinderen.

Kinderbingo:	3 rondes gratis
Love Bingo:	5 rondes € 5,- p.p.
Love Bingo + Borrel box:	€ 12,50 p.p.

Activiteiten Commissie

:activiteitencommissie_stedum

:activiteitencommissie stedum

In de pollepel komt een favoriet recept van een dorpsgenoot, liefst met foto's. De pollepel wordt daarna doorgegeven aan de volgende, bij voorkeur iemand uit dezelfde straat (alleen degenen die dat willen natuurlijk en er mogen natuurlijk ook meerdere gezinsleden de pollepel krijgen) en daarna de volgende straat. Zo krijg je langzaam een Stedumer kook/bakboek gesorteerd per straat. Degene die de pollepel krijgt, moet dat wel van te voren weten en er ook mee instemmen.

De volgende pollepel graag inleveren uiterlijk 17 februari via een e-mail naar: destedumer@gmail.com.

De pollepel 17 - Borgweg

Recept: Spinazie-maïs-schotel met salami en stokbrood

Benodigdheden:

- 800 gram spinazie
- 2 grote uien
- 1 bakje champignons
- 1 teentje knoflook
- 100 gram gesneden salami
- 150 gram geraspte oude kaas
- 100 gerookte spekblokjes
- 1blikje tomatenpuree (70 gram)
- 1 blik maïskorrels (ong. 325 gram)
- 1 eetlepel olijfolie, om te wokken
- 4 eieren
- 250 ml melk
- 25 gram boter of margarine
- 2 tl maïzena
- nootmuskaat
- zout en peper
- stokbrood

Voorbereiden:

1. Oven voorverwarmen op 200 graden, ovenschotel invetten (inhoud 2 liter).
2. Spinazie wassen en in kleinere stukken scheuren. In pan 1 eetlepel olijfolie en de spinazie wokken, totdat het geslonken is. In zeef uit laten lekken.
3. Uien snipperen.
4. Champignons schoonmaken en in plakjes snijden.
5. Plakjes salami oprollen.
6. Maïs afgieten.
7. In koekenpan spekblokjes ongeveer 5 min. bakken, spekblokjes uit de pan halen.
8. Ui 2 min. bakken in vet van de spekblokjes. Daarna knoflook erbij en 2 min. meebakken. En als laatste de champignons 3 min. meebakken.
9. Vocht afgieten en dan de tomatenpuree erbij.

Bereiden:

1. Achtereenvolgens laag om laag in de ovenschotel doen: salamirolletjes, spinazie, maïs, champignonmengsel, spekblokjes en de helft van de kaas.
2. In midden van de oven **15 min.** heet laten worden.
3. Intussen de eieren splitsen.
4. In **grote** kom eiwitten stijfkloppen (hier gaat straks het dooiermengsel doorheen).
5. Aan eidooiers toevoegen: mespuntje zout en peper en nootmuskaat en de maïzena. Goed doorroeren.
6. In steelpan de melk aan de kook brengen, dooiermengsel erdoor roeren en dan **direct** van het vuur halen. Boter erdoor roeren.
7. De inhoud van de steelpan (melk, eidooiers) voorzichtig door de geklopte eiwitten scheppen.
8. De ovenschotel uit de oven halen
9. Eimengsel erover verdelen, rest van de kaas erover.
10. Nog **15 min.** in de oven lichtbruin laten kleuren.
11. Stokbrood eventueel nog een paar minuten in de oven erbij leggen.

Heleen Oljans

Ik geef de pollepel door aan Amy Jackson.

De toren van de Bartholomeüskerk te Stedum (deel 1)

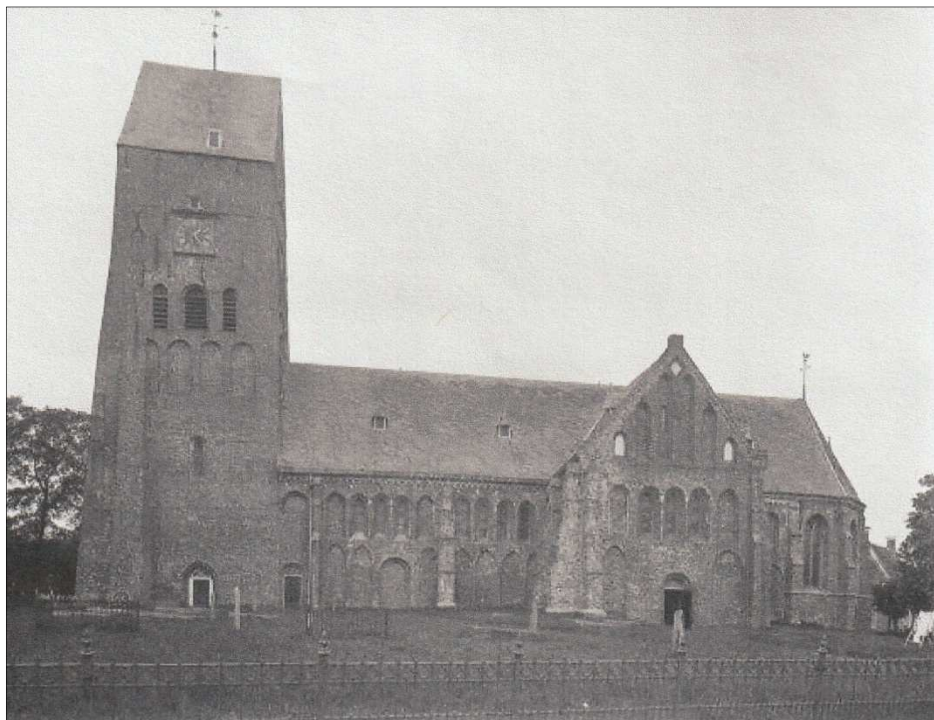
Het Groninger land kent een aantal grote en imposante torens waarvan de toren van de Bartholomeüskerk er één is. In de directe omgeving vallen met name de torens van Bedum, Loppersum, Middelstum en Zeerijp op. Allemaal torens die zich van elkaar onderscheiden door verschillen in details.

Ze stammen uit verschillende bouwperiodes. Zo is de toren van Bedum romaans van oorsprong en onderdeel (geweest) van een veel grotere romaanse kerk. Die van Middelstum is daarentegen van latere tijd en gebouwd in de tweede helft van de vijftiende eeuw, het tijdperk van de gotiek. Zeerijp heeft een grote, opvallende begin vijftiende-eeuwse toren met een tentdak, die geheel los staat van de kerk. De torens van Loppersum en Stedum hebben beide een zadeldak en lijken wel wat op elkaar. De Lopster toren is iets later gedateerd, tweede helft veertiende eeuw. Die van Stedum daarentegen is rijker gedetailleerd en stamt uit meerdere perioden.

Over toren en kerk is in de loop van de laatste 120(!) jaar al veel geschreven, o.a. in de Groninger Volksalmanakken. Bij de restauraties van 1878-'79 en 1937-'39 is veel onderzoek gedaan, gefotografeerd en op schrift gesteld. Enkele artikelen zijn hierover uitgebreid en gezaghebbend.

Cornelis Hendrik Peters (1847-1932), architectuurhistoricus, heeft in 1921 de kerk beschreven in zijn boek 'Oud-Groningen, Stad en Lande', en Dr. Murk Daniël Ozinga (1902-1968), 'buitengewoon hoogleraar van de geschiedenis der bouwkunst' schreef zeer gedetailleerd in zijn monumentale boek uit 1942 'De geschiedenis der bouwkunst - deel 6, Oost-Groningen'. Wiert Jan Berghuis, bouwkundige bij Monumentenzorg (nu RCE) schreef een interessant artikel over

Een foto van kerk en toren +/- 1925. De toren is nog voorzien van steunberen.

Ook het doorlopende met leien bedekte kerkdak is opvallend.

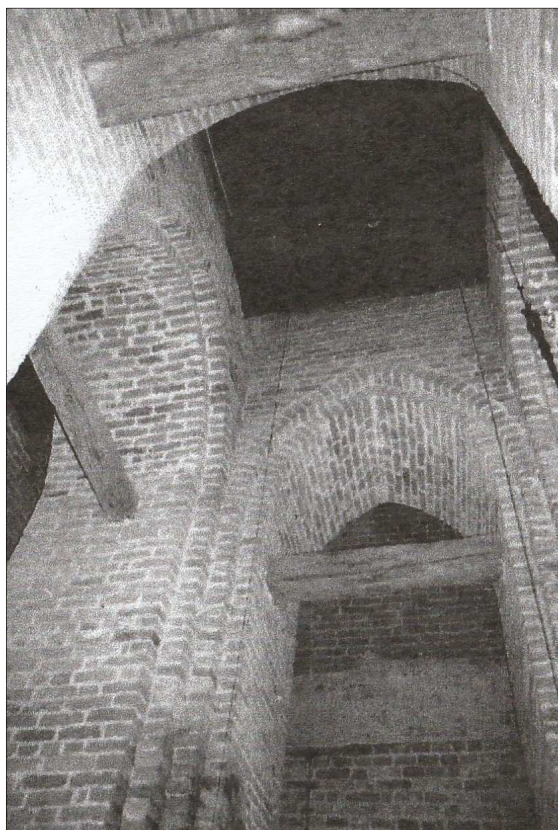
losstaande torens in Groningen. En ook onze achtenswaardige dorps historicus Tjeerd Burgstra publiceerde al meerdere keren over toren en kerk. Maar historisch onderzoek staat niet stil. Er zijn en worden nieuwe ontdekkingen gedaan en conclusies getrokken, waarbij we dus kunnen spreken van 'voortschrijdend inzicht'.

Veel van deze beschrijvingen zijn inspiratiebron geweest voor dit artikel.

De toren van de Bartholomeüskerk werd in fasen opgebouwd waarbij het onderste deel uit de eerste helft van de dertiende eeuw stamt. Bij het opbouwen van de gemetselde onderbouw van de klokkenstoel in de veertiende eeuw zal de toren verder opgehoogd zijn. Het schip van de kerk werd in de derde kwart van de dertiende eeuw gebouwd en stond los van de kerk. Ook de aslijn van kerk en toren verschilde nogal. De tussenruimte, die vermoedelijk uit de zestiende eeuw stamt, varieert van 1.70 - 2.10 m.

De toren was dus niet direct verbonden met de kerk, zoals bij veel meer torens en kerken in het Groninger land het geval was. Vaak waren het eenvoudige klokkenhuizen, stonden vrij op het kerkhof; meestal op een willekeurige plaats, maar in enkele gevallen min of meer in de aslijn van de kerk (zoals in Stedum), op enige afstand. Aangezien verondersteld wordt dat het onderste deel van de toren in Stedum ouder is dan de kerk is het ook goed mogelijk dat in aanleg gebouwd is tegen een vorige (tufstenen) kerk. Evenwel is het gescheiden bouwen van kerk en toren een bron van inspiratie voor historici en bouwkundigen. Twee belangrijke redenen kunnen zijn: 1) ongelijkmatige verzakking veroorzaakt door verschillende bodembelasting; 2) de kerk kan beschadigd worden wanneer ze nauw contact heeft met een gebouw dat onderhevig is aan trillingen (luidende klokken!). De afstand tussen toren en kerk in Stedum en de afwijkende aslijn doen evenwel vermoeden dat het verschil in tijd tussen de bouw van de toren en de kerk niet zo groot is.

Bij de restauratie van 1937-'39 werd het dak van de tussenruimte bewust teruggebracht naar de oorspronkelijke hoogte, namelijk lager dan het schipdak, om daarmee het ondergeschikte karakter van de tussenruimte aan te duiden. Niettemin oversnijdt de daklijn ervan een reeks siernissen op de oostgevel van de toren, wat bewijst dat deze oorspronkelijk vrij stond van de kerk.

Een prachtig beeld van de vier onderste pijlers van de gemetselde klokkenstoel. Onderaan in de torenmuur de aanzetten van het vroegere gewelf.

Als we het onderste deel van de toren aan de binnenkant bekijken zien we in de oostelijke torenmuur een dichtgemetselde wijde, flauwspitsbogige poort. Hiermee stond de benedenruimte, die oorspronkelijk overdekt was met een koepelgewelf, in open verbinding met de ruimte tussen toren en schip. Dit gewelf moest verdwijnen toen de gemetselde klokkenstoel werd aangebracht. Deze klokkenstoel bestaat uit vier zware gemetselde pijlers, in twee geledingen door spitsbogen aan elkaar gekoppeld. Een uniek en imposant bouwwerk dat de torenruimte geheel vult maar overal vrij staat van de torenmuren.

Luuk Tuinstra

Stichting Vrienden van de Bartholomeüskerk Stedum

De Steemer Agenda

Onderstaande activiteit(en) kunt u terugvinden in deze Stedumer

13
02

Online Bingo
15.30 uur Kinderbingo
20.00 uur Love bingo
zie pagina 15

De Stedumer is een uitgave van de Vereniging voor Dorpsbelangen Stedum en verschijnt normaal gesproken elke vierde (soms vijfde) vrijdag van de maand. Kopij moet anderhalve week er voor binnen zijn. De Stedumer komt niet uit in juli.

Artikelen in 'platte tekst' aanleveren, dus geen eigen opmaak.

De Stedumer verschijnt de volgende keer op vrijdag 26 februari 2021.

Kopij inleveren bij de redactie uiterlijk woensdag 17 februari. Het liefst per e-mail en anders op usb-stick.

De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren, te bewerken of in te korten.

Redactie en advertenties: Corry Verduijn, destedumer@gmail.com